

EXPUNERE DE MOTIVE

România a aderat la Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii prin Legea nr.100/1992, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.243 din 30 septembrie 1992.

Convenția are ca scop protejarea copilului, pe plan internațional, împotriva efectelor dăunătoare ale unei deplasări sau neînapoieri ilicite, prin stabilirea unor reguli procedurale care să garanteze aducerea imediată a copilului în statul reședinței sale obișnuite. Convenția urmărește, totodată, protecția exercitării dreptului de vizitare, când aceasta presupune deplasarea copilului din statul în care își are reședința.

Prin Legea nr.100/1992, Ministerul Justiției a fost desemnat, în conformitate cu dispozițiile art.6 alin.1 din Convenție, ca autoritate centrală pentru aducerea la îndeplinire a obligațiilor statului român.

În cei 11 ani de aplicare a Convenției, Ministerul Justiției, în calitatea sa de autoritate centrală, s-a confruntat cu o serie de dificultăți rezultate din disfuncționalități ivite în aplicarea Convenției, cum ar fi: durata îndelungată a soluționării cauzelor, nefinalizarea unora din procedurile de executare și interpretarea diferită dată de către instanțele române dispozițiilor convenționale.

Proiectul de lege urmărește precizarea unor reguli în desfășurarea procedurilor, reguli care, eliminând disfuncționalitățile, să conducă la uniformizarea practicii în soluționarea cererilor formulate în temeiul Convenției, precum și la asigurarea soluționării cu celeritate a acestora.

În acest sens, se stabilesc atribuțiile autorității centrale - Ministerul Justiției, al cărui rol este de a facilita derularea procedurilor de înapoiere a copilului în țara reședinței sale obișnuite și de exercitare a dreptului de vizitare, prin colaborarea directă cu autoritatea centrală a statului parte solicitant, primirea cererilor, coordonarea și monitorizarea circuitului unor astfel de cereri și prin solicitarea de relații sau de participare a autorităților române implicate.

Competența de soluționare a cererilor adresate statului român în baza Convenției aparține instanțelor judecătorești. S-a optat pentru stabilirea competenței materiale și teritoriale în favoarea unei singure instanțe, respectiv, Tribunalul pentru minori și familie București, pentru a garanta interpretarea unitară a prevederilor Convenției și o jurisprudență uniformă.

Este reglementată procedura atât în soluționarea cererilor care au ca obiect înapoierea unui copil, cât și a celor care au ca obiect exercitarea dreptului de vizitare. Se prevede că la soluționarea de către instanță a cererilor de înapoiere a unui copil aflat pe teritoriul României, participarea procurorului este obligatorie, iar audierea minorului care a împlinit vârsta de 10 ani este, de asemenea, obligatorie, urmând să se desfășoare în prezența unui psiholog. Cererile formulate în temeiul Convenției sunt scutite de orice taxe.

Proiectul prevede că instanța poate ține seama de legea și de hotărârile judiciare sau administrative străine pertinente, fără a fi nevoie să recurgă la procedurile specifice de recunoaștere a hotărârii străine. De asemenea, instanța va putea solicita reclamantului prezentarea unei hotărâri sau a unui alt document emanând de la autoritățile statului în care copilul își are reședința obișnuită, care să ateste faptul că deplasarea copilului de pe teritoriul aceluși stat ori neînapoierea a avut loc prin încălcarea unui drept privind încredințarea, atribuit potrivit legii statului străin.

Simetric, în cazul în care România este stat solicitant, iar statul parte solicitat, pentru a pronunța înapoierea copilului, are nevoie de o hotărâre interpretativă din care să rezulte dacă, potrivit dreptului românesc, erau îndeplinite condițiile-premisă ale unei deplasări sau rețineri ilicite, instanța română poate pronunța o hotărâre prin care să se confirme dacă deplasarea ori menținerea copilului pe teritoriul aceluși stat s-a făcut cu încălcarea vreunui drept privind încredințarea.

În contextul asigurării protecției generale a minorilor, proiectul prevede posibilitatea instanței de a lua, cu privire la copilul care s-ar afla ilicit pe teritoriul României, oricare dintre măsurile prevăzute de legislația în vigoare, pe toată durata soluționării cererii de înapoiere, formulată de un stat parte.

Conținutul acestui proiect de lege este aliniat cerințelor dreptului internațional în materie și încearcă să valorifice experiența practică acumulată de Ministerul Justiției, recomandările conținute în documentele elaborate de-a lungul anilor în cadrul Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat și în cazuistica internațională. Spre exemplificare, precizăm că modelul atribuirii competenței de soluționare a cererilor de înapoiere, formulate în temeiul Convenției, unui număr limitat de instanțe sau chiar uneia singure - ca în Republica Ungară, precum și prevederea unei proceduri speciale, accelerate, sunt cerințe rezultate din practica internațională în materie.

Aplicarea prevederilor Convenției de la Haga, în condiții care să conducă la un răspuns mai complet, mai rapid și deci mai eficient la cererile de înapoiere a copilului aflat pe teritoriul României urmare a unei deplasări sau mențineri ilicite, precum și cererilor privind exercitarea unui drept de vizitare a unui copil cu reședința în România, ar preveni pentru viitor o eventuală condamnare a României de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg pentru violarea articolului 6 - dreptul la un proces echitabil și art.8 - dreptul la viața privată, din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Față de cele prezentate a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată.

PRIM - MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

